

Prædiken til Helligtrekongers søndag

Matt. 2, 1-12

Vi samles for dit åsyn her
o, Gud dit ord at høre,
giv os din bistand, at enhver
må det til hjerte føre;
giv lyst og hellig agtsomhed,
giv kraft og villig lydighed,
vær selv blandt os til stede.
DDS 1953 nr. 379

Som én stor skygge har flodbølgens hærgen lagt sig over flere af verdens kontinenter. Skyggen trænger ud overalt. På de hærgede strande, i landsbyer lokalt, på sygehuse ude og hjemme, i medier, i familier, på arbejdspladser, i skoleklasser. I alle hjerter trænger skyggen ind.

Der findes udsatte mennesker alle steder til enhver tid. Udsatheden hænger sammen med tilværelsens vanskeligheder, krige, andre storpolitiske sammenhænge, social nød, geofysiske forhold etc. Sådan har det altid været.

Globaliseringen har bragt os nærmere på hinanden i verden. Det gælder kommunikation, medier, trafik, rejser etc. Det er udtryk for fremskridt og udvikling både teknologisk, økonomisk, kulturelt og sprogligt. Det betyder bl.a., at vi meget hurtigt får gruen

helt ind i stuen, når en naturkatastrofe bryder ud.

Vores engagement og medfølelse for ofre for ødelæggelser og tab af menneskeliv i verdens brændpunkter synes at være bundet til, hvor der er vestlige interesser og muligheder. Det er der i høj grad i Sydøstasien.

Hiv- og aids epidemierne i afrikanske stater f.eks. har over årene tabstallet, der langt overgår tallene for mistede og savnede i forbindelse med flodbølgen. Men der er ikke involveret så store dele af f.eks. de skandinaviske befolkninger. Her betyder globaliseringen snarere, at vi slår os til tåls med, at de uoverstigelige problemer ikke er vores bord.

Det har ikke nødvendigvis noget med dårlig moral eller hykleri at gøre, men er et spørgsmål om den verdensorden, der binder visse civilisationer tættere sammen end andre. Sydøstasiatiske turistmål har oplevet en intensere interesse i det seneste 10 år end nogensinde før.

I disse fortvivlende dage siden 2. juledag er uhyggeligt mange mennesker verden over kastet ud i uvished om deres savnede familiemedlemmer. Har flodbølgen i Sydøstasien ramt dem, slået dem ihjel og ført dem bort, eller er de undsluppet på mirakuløs vis?

Der overføres, søges og findes oplysninger. De oplysninger der overhovedet kan opledes og dokumenteres er langt færre end dem, der søges. I Hillerød, i Nordsjælland og landet over er der ufatteligt mange berørte familier.

Er stjernen over Betlehem overhovedet relevant her? Ja, for den står over et menneskebarn – et eksemplarisk barn, fundet i stjernens lyskegle til at tænde lys i mørket og stille os alle i et kollektivt ansvar for at lyse for andre. Herrens herlighed er med stjernen brudt frem over os. Vi skal blive lys, fordi verdens lys er blevet synligt, er blevet åbenbaret. Gud er kommet til verden i et menneskes skikkelse. Ikke for en aften, men for altid. Efter langfredags mørke brød lyset igennem påskemorgen og gav nyt liv. Liv af døde. Ifølge Esajas i dag er Herrens herlighed brudt frem over dig.

Vi har fat i julefortællingens dramatiske fortsættelse. Mattæus' beskrivelse af de vise mænds besøg i et hus i Betlehem hos Maria, Josef og barnet og advarslen, som følger, er hans juleevangelium. Det skal demonstrere, hvordan Jesus kom til syne for verden under stjernen. Hvordan han kom til syne for hedninger, der ikke kendte forudsigelserne og løfterne om frelserens fødsel.

Vi holder Helligtrekonger gudstjeneste for at fejre, at Gud har åbenbaret sig i Jesus. Det kaldes på græsk "epifani", altså tilsynkomst.

Vejen til stjernerne går gennem kamp: Per aspera ad astra. Ja, vejen til sejr går gennem kamp. Vejen til liv går gennem død. Og livet har sejret over døden. Det budskab er evangeliets hovedstykke. Det er tydeligst

udtrykt i opstandelsen. Men også i Mattæus' fortsættelse af fødselsberetningens er der sejr. Den formidles af de vise mænd. De ser, at Jesus er en politisk trussel mod Herodes. Og at Herodes bliver ond af at se sin herskerstatus udfordret. Han har forudsætningerne for at forstå logikken mellem forjættelse og opfyldelse. Den gør ham endnu mere panisk. Netop den skulle give ro og tro. De vise mænd ser, at barnet er verdens frelser. De har ikke forudsætningerne. Men de søger Jesus for at tilbede ham.

Vi lever i håbets tid. Opfyldelsens tid. Det gør vi i dag og til enhver tid efter Jesu død og opstandelse.

Frelserens komme til jorden – ordet der fik krop – ordet der tog bolig. I et menneskes krop og blandt mennesker. Heri er det kristne håb.

Teksten taler til os midt i gruen over katastrofen, angsten for tab og håbet om, at mennesker bliver skånet og sparet. "... og de vendte hjem til deres land ad en anden vej". Med de vise mænds besøg når verden ind til krybben, og bevægelsen går fra krybben ud i verden. Det er udtryk for budskabets globalisering.

Der er en vej, som verden ikke kender, en vej som ej er gjort med hænder. Det er den vej, Gud ledsager os på, når livet lykkes, og når ulykken er over os. Gud går ind i de skygger, der hører ethvert menneskeliv til. Og i de lyspunkter, vi får lov at opleve. Ikke at han styrer og fører os. Nej, i Kristus ledsager han os. Det betyder med ord fra Paulus, at "Ingen lever alene og ingen dør alene". Det er dét, det betyder, når vi synger og tror, at "alt står i Guds faderhånd" og at

"verden går i dit ledebånd".

Der betyder ikke, at Gud styrer alttings gang og straffer eller forfølger efter forgodtbefindende. Jeg kan ikke nok tage afstand fra et sådant billede af Gud. Om det så er i politiske, eksistentielle eller naturkatastrofe betydning, er det ikke Guds ansvar. Kristeligt Dagblads største overskrift forleden dag var "Klag til Gud". Appellen er aldeles umulig og meningsløs i det gudsbillede, teksterne i Det nye Testamente kalder frem. Hvad har Herodes' strategiske – men mislykkede – fremfærd mod Jesus overhovedet at gøre med naturens destruktive lune i Sydøstasien i denne jul? Jamen, hverken mere eller mindre end magt og afmagt netop har med hinanden at gøre i den største fortælling nogensinde: da Gud fortalte en historie ved at komme til syne som et menneske. Krig, katastrofer, korruption og værdikampe har altid gjort sammenstødet mellem det storpolitiske og det eksistentielle i menneskers livsverden voldsomt.

Tro er tillid til Guds nærhed. Tilliden til Guds nærhed er ikke en frase. Det er et medvandrerkskab, "Herren er min skygge ved min højre", siger Gurli Vibe Jensen.

Denne jul har givet ordene plads og rum en dobbelt betydning for mig. Juleaften holdt jeg gudstjeneste sammen med ca. 25 indsatte i kriminalforsorgens fængsel ved Sandholmlejren. Fangerne tilhørte forskellige kristne kirker verden over; fælles var de om fadervor, halleluja og amen og havde derfor et stort ønske om en julegudstjeneste. Det engelske ord "shelter" blev det motiv i juleevangeliet, der trængte sig på, ja, måske trængte sig vej ind i det "shelter", som de

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

indsatte ikke kan få i Danmark. Som lovgivningen er nu, er der ikke rum for disse mennesker i noget herberg i fort Danmark. Hvordan den kendsgerning hærger de indsattes sind, talte de stærke ansigter og trætte skikkelser larmende om.

Der hvor Gud blev menneske, tog han bolig, altså blandt mennesker. Mennesker har brug for husrum. Og for Jesu føderum som opbevaringssted for tankerne. Og for rummelighed, altså modtagelse, accept, anerkendelse og chancen for liv.

Rum der væltes over ende, verden der styrter, kaos der hærger, gør midlertidigt rummet totalt fraværende. Vi skal ikke lukke livet med dets muligheder inde i rum til kontrol, beskyttelse, tryghed eller lign. Vi skal rumme alt liv, selv det skrøbeligste.

Gud kunne holde til at tage bolig i en menneskekrop. Derfor kan og skal du også holde til at rumme mennesker i lyst og nød omkring dig.

”Han var dybt hjælpeløs i Marias arme, han skulle lære at gå, oplevede at slå hul på knæene, fik næseblod. Det kunne gøre ondt på ham. Han kunne glæde sig, og han kunne savne og længes”. (Erik Ladegaard den 28. december 2004 i Kristeligt Dagblad vedrørende 1. Johs 1, 14).

Modsætningerne består hele vejen mellem den kærlighed, Gud viser gennem sin søn, og den hårdhed og kulde, kærligheden næsten ikke kan trænge igennem.

Men håbet grunder sig på magten i afmagten og ikke på en Gud, der despotisk og dæmonisk trækker i trådene.

”Lys, så jeg kan finde hjem – stjerne over Betlehem”. Vejen hjem er både kendt og

ikke kendt af mennesker. Vejen hjem er tvivlsom for nogen og umulig for andre, men Guds kærligheds veje når til jordens ender. Og ”Håbet er tændt i liv og død. Ingen bliver glemte af Gud”. (Ellingsen, DDS nr. 550)

Amen.

Anne Marie Lervad Thomsen
Frederiksborg Valgmenighed

Salmer:

402, 362, 108, 401, 136, 439, 455, 712